

Людмила АНТОЩУК,
учителька української мови та літератури
Славуцької гімназії «Успіх»

Мотивувати і переконати

Національно-патріотичне виховання потребує інтеграції. Дієве застосування авторських практик допоможе реалізувати інтегративний підхід до навчання через призму національно-патріотичних проблематик. Як відійти від проведення лінійок, від простих лекцій, простої бесіди, і при цьому використати широкий спектр різних сервісів? Національно-патріотичне виховання – це виховання людини, яка ототожнює себе з рідною землею, Батьківщиною, з традиціями, життєвими ідеалами своїх пращурів, людини, яка знає свої витoki, яка знає не тільки історію, але й парадигму літератури, свої національні символи, їхню історію. Національно-патріотичне виховання – це виховання, яке має на меті

сконструювати, сформувати цілісну, свідому, здорову особистість. Для того, щоб мотивувати наших учнів до розуміння української ідентичності, потрібно, нам учителям, чітко усвідомлювати, де знайти національний контент, який допоможе переконанню того, що ми обов'язково перемаємо.

Патріотизм у всі часи був провідною темою української літератури, актуальною ця тема залишається і сьогодні. Любов до Батьківщини, до свого народу, цінування національної культури і традицій, готовність вести боротьбу за свободу та незалежність завжди вважалися найвищими проявами патріотизму, були на першому місці серед моральних чеснот громадянина.

Молода дівчина у блакитній сукенці стоїть на побаченні з хлопцем у камуфляжній формі.

– Улю, я їду поповнити лави захисників країни.

– А мама?

– Мамі сказав, що їду таксувати до Києва, і вона повірила. От що то сама не вміла брехати, то і не навчила своїх дітей. А випадок із сестрою, яка стала по ту сторону барикад, знищив це почуття. Вона одразу повірила легенді про роботу водія.

– Але це несправедливо!

– Іноді брехня буває святою. Навіщо мамі зайві хвилювання? Звісно, правда рано чи пізно розкриється, але то буде потім, не зараз, коли материнське серце крається на шматки за безталанну доньку.

– Війна проходить і по родинах, і по душах. (Схиляє голову на плече товариша, через хвилину відходить на крок убік).

– Я їду з тобою!

– Не сміши мене, Уляно, війна не для жінок.

– Але погодься, – я стріляю влучніше за тебе.

– Згоден (обіймає). Війна – жіночого роду, але вона і жінка не можуть бути разом. Війна – монстр, а жінка створена для того, щоб дарувати світові нові життя. Випробовування, які влаштовує війна, не для слабкої статі.

– Але я може бути корисною – я добре стріляю (відвернулася).

– Там не тир, де перед тобою іграшкова ціль і маєш час прицілитися, в житті все навпаки: твоя ціль – людина, яка хоче жити, а ти повинна відібрати в неї найцінніше. Цілячись у когось, сама будеш чийось ціллю. Я не хочу, аби хтось полював на тебе як на хижого звіра.

– Але я хочу бути поруч з тобою!

– Я маю знати, що мене чекають вдома. Згадка про

тебе буде мене зігрівати, давати надію на повернення. Я просто мушу вижити, щоб повернутися до тебе і знову обійняти! Розумієш?

– Ні, не розумію!

– Ти дочекаєшся мене?

– Чому ти питаєш? Я на тебе чекала не один рік.

– Тоді було спокійне мирне життя, а зараз...

– Не треба питати про те, на що сам знаєш відповідь.

– Мені важливо почути ці слова.

– Де б ти не був, я буду завжди поруч.

На екрані відеопрезентація про наслідки війни для України.

(У цей час Уляна змінює свою сукню на військову форму.

Бліндаж, за столом сидить офіцер, який щось пише. Заходить Уля, сідає навпроти).

– Чому ти тут?

– Хочу бути снайпером!

– Чому саме снайпером?

– Бо вмію влучно стріляти. У мене добре виходить.

– У тирі навчилася?

– Ні. Брала участь у змаганнях зі стрільби. Маю нагороду.

– Це чудово, але тут передова, мішень не висить на стовпі й ніхто не дасть часу прицілитися.

– Не дитина, розумію.

– Що для тебе означає бути снайпером?

– Влучно стріляти та добре маскуватися.

– А ще спостерігати. Чи ти знаєш, скільки треба нести на собі?

– Не можу точно сказати. Але багато. Я тренувана фізично, бо займаюсь спортом.

– Хочеш сказати, що готова витримати на своїх тендітних плечах ту ношу?

– Так.

– Ходімо із мною. Там всього два магазини по десять патронів для автомата, зазвичай снайпер бере їх на завдання десяток, а ще п'ять магазинів по десять бронебійних патронів. Не забуваймо про саперську лопатку, запас води та... Ага, про кевларову каску забули. Та з тебе й цього досить поки що! Як правило, дитинко, снайпери носять на собі від п'ятдесяти до шістдесяти кілограм. Бачиш ту сосну?

– Так.

– Туди рівно п'ятсот метрів. До неї і назад бігом марш! (Уляна біжить потрібну відстань).

– Досить чи ще раз?

– Ходімо! (йдуть у бліндаж). Сідай, попиј води. Вперта (набік). Хочеш довести, що витримаєш будь-яке фізичне навантаження?

– Витримаю.

– Снайпер на завданні, що може тривати не один день, завжди в напруженні. Коли довго не спати, все навколо розпливається, очі застигає туман, а ти не маєш права на помилку. Не можна ворухнутися, бо кожен твій рух привертає увагу ворога.

– Гадаєш легко вбити людину?

– Ворога.

– Ворога, кажеш? Він також людина. Ти бачитимеш у приціл його обличчя, очі, захочеш не думати про те, що у нього є мати, діти – не зможеш. Потрібно буде дивитися йому в очі й усвідомлювати, що ти відбираєш у нього найцінніше – життя. Ти гнатимеш від себе думку про горе його матері, нав'язливу, як спасівська муха, і нікуди – уяви, нікуди! – тобі не схватиться від неї! Від хвилювання у тебе шаленітиме в грудях серце, та муситимеш його вгамувати, бо постріл треба робити між двома його ударами і ти не маєш права на помилку. І якщо стане мужності натиснути на курок, то побачиш, як куля увійде в його голову, бризне врізнібіч кров із мізками і вибалушаться від жаху його очі. Думаєш, до цього можна звикнути? Ні. Ти все життя пам'ятатимеш кожного з них, вони переслідуватимуть тебе вночі!

– Я готова до цього.

– Напевно, надивилася бойовиків, де так просто і легко вбивають людей?

– Не люблю бойовиків.

– Якщо хтось розповів, що до смерті звикають, то не вір їм.

– Я зробила свій вибір свідомо, морально підготувалась. Так, буде важко, але я впевнена, що зможу все витримати.

– Дитинко, щоб убивати – потрібно ненавидіти, щоб ненавидіти – потрібно вміти любити.

– Я ненавиджу ворога, але люблю свою країну, свою землю, тому я свідомо зробила свій вибір.

– Звідки тобі знати, що таке ненависть?

– Я бачила, як по моїй землі топтали чужинці, як убивали невинних людей, а ще більше зненавиділа їх, коли сепаратист... мене згвалтував. А що таке любов, я також знаю. Якщо ви мене не візьмете, я все одно піду воювати в іншому місці.

– Т-а-к, бачу, хапнула ти лиха. Уляно, – скажи мені коротко й відверто, чому ти хочеш воювати? Тобі б дітей народжувати, спокійно жити.

– Щоб спокійно жити, треба захистити свою країну від ворога. Я хочу народжувати дітей у вільній країні. А хочу воювати, щоб мої діти не знали, що таке війна.

– Кажеш, захистити свою країну?

– Саме так.

– Якби сказала «вмерти за рідну країну», одразу б дав тобі відкоша. А зараз йди в бліндаж до «бобрів». До завтра подумаю, що мені з тобою робити.

– Дякую! (виходить).

– Тямуца дівчина. Спортивна, витривала. Не знає кого тут називають «бобрами» і пішла з таким задоволенням обличчям, ніби їй коробку цукерок подарували. З неї можна зробити справжнього снайпера, але чи варто?